

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118206707
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8118206707.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej, v sporovej veci žalobkyne: A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., proti žalovanému: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Marián Kurhajec, s. r. o., so sídlom Bajkalská 13, 821 02 Bratislava, IČO: 36 860 662, o neplatnosť zmluvy s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14Csp/111/2018-302 zo dňa 22.12.2022, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch II., IV.,V., a VI. o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a vo výroku VIII. o primeranom finančnom zadosťučinení.

M e n í rozsudok vo výroku III. o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v čl. VII bod 7.6. zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 5.5.2015 tak, že v tejto časti žalobu z a m i e t a .

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu o určenie výšky plnenia zamietol (výrok I.); Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 5.5.2015 v čl. IV., bod 4.4.4., v časti podľa ktorej, ak dlžník v lehote 24 mesiacov od uzatvorenia tejto zmluvy nevyčerpá úver úplne, má veriteľ právo naučtovať dlžníkovi jednorazovo paušálnu náhradu nákladov vo výške 1 % z nevyčerpanej sumy úveru od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po uplynutí tejto lehoty, je neprijateľná (výrok II.); Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 5.5.2015 v čl. VII., bod 7.6., v znení: „Dlžník vyhlasuje a potvrdzuje, že nie je vo vzťahu k veriteľovi osobou s osobitným vzťahom podľa zákona o bankách, pričom v prípade neplatnosti tohto vyhlásenia sa úverová pohľadávka stáva okamžite splatnou dňom, kedy sa veriteľ o nepravdivosti tohto vyhlásenia dozvedel. Ak sa počas trvania tejto zmluvy dlžník stane vo vzťahu k veriteľovi osobou s osobitným vzťahom, zaväzuje sa túto skutočnosť bezodkladne veriteľovi písomne oznámiť. V prípade poskytnutia nepravdivých údajov o existencii osobitného vzťahu k veriteľovi je dlžník povinný okamžite splatiť veriteľovi celú dlžnú sumu, vrátane úrokov za celú dohodnutú dobu úveru, a to ku dňu, keď sa veriteľ dozvedel o nepravdivosti údajov“, je neprijateľná (výrok III.); Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 5.5.2015 v čl. VII., bod 7.17 úverovej zmluvy v znení: „Zmluvné strany súhlasia s tým, že pre spory vzniknuté medzi veriteľom a dlžníkom v súvislosti s touto zmluvou je v prípade, že veriteľ uzatvoril s dlžníkom rozhodcovskú zmluvu, príslušný Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk so sídlom v Bratislave“, je neprijateľná (výrok IV.); Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 5.5.2015 v čl. VIII., bod 8.1, podľa ktorej je dlžník povinný uhradiť veriteľovi poplatok za spracovanie medziúveru vrátane zmluvnej dokumentácie vo výške 1,2 % z cieľovej sumy, min. 100,- eur, max. 999,- eur, ktorý sú veriteľ zúčtuje pri prvom čerpaní

peňažných prostriedkov z úveru tak, že celková suma poukazovaných peňažných prostriedkov úveru bude znížená o výšku tohto poplatku, je neprijateľná (výrok V.); Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 5.5.2015 v čl. VIII., v časti podľa ktorej je dlžník povinný uhradiť veriteľovi všetky náklady súvisiace s vymáhaním jeho pohľadávky voči dlžníkovi, je neprijateľná (výrok VI.) a v prevyšujúcej časti žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok zamietol (výrok VII.); Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 250,- eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok VIII.) a v prevyšujúcej časti žalobu o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol (výrok IX.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu (výrok X).

2. Vychádzal zo zistenia, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola platne uzavretá Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX a zmluva o medziúvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 5.5.2015, na základe ktorej boli žalobkyni reálne vyplatené finančné prostriedky vo výške 73.507,10 eur, pričom úplné dočerpanie prostriedkov úveru do sumy medziúveru vo výške 84.600,- eur v zmysle čl. IV. bod 4.3 malo nastať až po tzv. zdokladovaní účelového použitia celej cieľovej sumy. Zo zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a veriteľom (Prima banka Slovensko a.s.) zo dňa 7.6.2013 vyplýva, že žalobkyni bol poskytnutý za účelom nadobudnutia nehnuteľnosti úver vo výške 72.688,- eur a úver poskytnutý žalovaným bol poskytnutý účelovo na splatenie tohto úveru (refinancovanie). Aj keď medzi stranami vznikol spotrebiteľský vzťah, keďže žalovaná nevystupovala v postavení podnikateľa, úver, ktorý je predmetom tohto konania, nie je spotrebiteľským úverom, nakoľko jeho účelom bolo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti.

3. Čo sa týka žaloby o určenie výšky plnenia v sume skutočne požičanej istiny, tak upresnenie tejto časti petitu bolo realizované zo strany žalovaného v podaní doručenom súdu dňa 31.3.2022. Súd mal za to, že v konaní bolo možné ohľadom tohto nároku ďalej pokračovať, a preto podanie žalobkyne neodmietol v zmysle § 129 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku. Otázka výšky dlžnej sumy žalobkyne však bola vyriešená v konaní vedenom pod sp. zn. 14Csp/21/2021, a preto súd žalobu o určenie výšky plnenia zamietol.

4. Následne sa súd zaoberal napádanými zmluvnými podmienkami.

5. Poplatok za spracovanie medziúveru bol síce v zmluve uvedený v čl. VIII., bod 8.1, avšak bez uvedenia konkrétnej výšky, k čomu nebol dôvod. Uvedený bol totiž vo výške 1,2 % z cieľovej sumy a stanovené boli jeho limity. V zmluve pritom nebola uvedená výška cieľovej sumy a preto takého vymedzenie poplatku súd považoval za neurčitú a tým aj neplatnú s poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Navyše neexistuje rozumný dôvod na stanovenie výšky poplatku za spracovanie medziúveru v závislosti od výšky cieľovej sumy a teda aj výšky medziúveru, keď spracovanie medziúveru predstavuje tú istú činnosť a náklady žalovaného bez ohľadu na to, aká je dohodnutá výška cieľovej sumy.

6. Podobný záver súd prijal aj pri uplatnení poplatkov za informáciu o nezaplatennej splátke, keďže v príslušnej úverovej zmluve vôbec takýto poplatok uvedený nie je, dokonca v zmluve nie je ani odkaz na sadzobník poplatkov ako súčasť zmluvy, navyše bol predložený sadzobník, ktorý bol prijatý až po uzavretí zmluvy. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku je potrebné považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok je zrejmý vlastný ekonomický záujem banky. Na tieto poplatky nemá banka zákonný nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku za poskytnutý úver. V účtovaní takýchto poplatkov je navyše citelná snaha banky o minimalizovanie nevyhnutnosti vlastných pohľadávok a navyšovanie konečného finančného zaťaženia spotrebiteľa neplniaceho si svoje záväzky. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa, spotrebiteľovi sa za ňu neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa. Preto je potrebné ich považovať za neprijateľné zmluvné podmienky.

7. K poplatku za náhradu nákladov za nedočerpanie úveru (bod 4.4.4.), nie je zrejmé, aké náklady za to, že žalobkyňa nevyčerpala celý úver, mohli žalovanému vzniknúť. Navyše žalobkyňa nemala povinnosť celý úver vyčerpať, z úverovej zmluvy totiž vyplýva povinnosť veriteľa úver poskytnúť a dlžníka zaplatiť úroky, prípadne inú odplatu. Aj z konkrétnej zmluvy - článku IV bodu 4.2. vyplýva, že po predložení dokladov účelového použitia úveru je dlžník oprávnený (teda nie povinný) čerpať zostávajúcich 20%

úveru. Keďže žalobkyňa nemala povinnosť vyčerpať zvyšnú časť úveru, nemôže byť sankcionovaná poplatkom za nedočerpanie úveru.

8. Všetky uvedené poplatky spôsobujú hrubú nerovnováhu práv a povinností zmluvných strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa a preto ich súd vyhodnotil ako neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka sú absolútne neplatné.

9. Preveriť a skonštatovať neexistenciu či existenciu osobitného vzťahu spotrebiteľa k banke je v zmysle ustanovenia § 35 zákona o bankách povinnosťou banky, a nie spotrebiteľa, a to na základe informácií, ktoré si banka od spotrebiteľa vyžiada, a ktorých pravdivosť je povinná písomne zabezpečiť v zmluve sankciou okamžitej splatnosti úveru ku dňu, keď sa dozvie o ich nepravdivosti. Táto zmluvná podmienka tak ako je koncipovaná, je neprijateľnou podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pretože je spôsobilá založiť hrubý nepomer vo vzájomných právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

10. Zmluvná podmienka, podľa ktorej má spotrebiteľ automaticky znášať „všetky“ náklady veriteľa spojené s vymáhaním jeho pohľadávky, núti spotrebiteľa vopred uznať akékoľvek takéto nároky veriteľa, prezumuje právo veriteľa na ich úhradu, a to bez ich stotožnenia s porušením konkrétnej povinnosti, presne stanovenej výšky a bez ohľadu na ich opodstatnenosť vôbec. Táto zmluvná podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu vo vzájomných povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je taktiež neprijateľná podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

11. Rozhodcovská doložka (bod 7.17) ktorá nebola so spotrebiteľom osobitne vyjednaná, ale je obsiahnutá vo forme vopred naformulovanej štandardnej zmluvnej podmienky včlenenej do ostatného textu zmluvných podmienok, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, pretože núti spotrebiteľa, aby spory s veriteľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

12. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

13. V danom prípade žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď predostrel žalobkyni na podpis formulárovú zmluvu obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky. Žalovaný týmto vyvolal u žalobkyni stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou.

14. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať majetkovej ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 250,- eur, t. j. za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku 50,- eur, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práv žalobkyne ako spotrebiteľa, a výšku zrazeného poplatku za spracovanie medziúveru. Aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj

pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP.

16. Proti rozsudku voči výrokom II., III., IV., V., VI., a VIII. týkajúcim sa neprijateľných zmluvných podmienok a primeraného finančného zadostučinenia, ako aj súvisiacemu výroku o trovách konania (výrok X napadnutého rozsudku) v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu v napadnutej časti zamietne, alternatívne, aby rozsudok v napadnutej časti zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

17. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Poukázal na to, že žalobkyňa uzatvorila dňa 17.12.2014 Zmluvu o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX, v ktorej je jasne uvedená výška cieľovej sumy na sumu 96.000,- eur. Túto cieľovú sumu si na základe vlastného rozhodnutia určila sama žalobkyňa. Žalobkyňa mala vedomosť o výške cieľovej sumy úveru, a teda aj o výške poplatku za spracovanie úveru, ktorý si veriteľ zúčtuje pri prvom čerpaní peňažných prostriedkov úveru tak, že celková suma poukázaných peňažných prostriedkov úveru bude znížená o výšku tohto poplatku vo výške 1.152,- eur (1,2 % z cieľovej sumy 96.000,- eur). Poplatok za spracovanie úveru nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejedná sa o neplatné ustanovenie napádanej zmluvy.

19. Poplatok za informácie je uvedený v čl. VIII. bode 8.14. zmluvy o úvere.

20. Čo sa týka sadzobníka poplatkov, odkaz na neho je v zmluve o úvere uvedený v čl. VIII. zmluvy o úvere. Taktiež žalobkyňa obdržala jeden exemplár sadzobníka poplatkov, čo potvrdila v zmluve o stavebnom sporení svojim vlastnoručným podpisom, v zmysle čoho taktiež vyslovila súhlas so zúčtovaním a s úhradou finančných prostriedkov formou odpísania príslušnej čiastky z účtu žalobcu v prospech PSS, a.s., a v prípade všetkých splatných cien za poskytnuté služby vo výške podľa platného sadzobníka poplatkov PSS, a.s., úrokov z omeškania, skutočných výdavkov súvisiacich s porušením zmluvných podmienok, ako aj s vykonávaním peňažných prostriedkov v prospech účtov vedených v ktorejkoľvek banke bez predloženia osobitného prevodného príkazu. Žalobkyňa taktiež potvrdila, že obdržala jeden exemplár Všeobecných podmienok stavebného sporenia, ktoré v čl. XXIII. taktiež odkazujú na sadzobník poplatkov.

21. Čo sa týka poplatku za náhradu nákladov za nedočerpanie úveru, predmetná zmluvná podmienka nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalovaný má právo vyúčtovať žalobkyňu daný poplatok, nakoľko žalobkyňa nevyčerpala celý poskytnutý úver. V zmysle čl. I bod 1.1. zmluvy o úvere žalovaný sa so žalobkyňou jednoznačne dohodol, že jej „poskytuje“ úver vo výške 84.000,- eur, z čoho vyplýva vôľa oboch strán, t. j. vôľa žalovaného ako veriteľa poskytnúť úver v uvedenej výške a vôľa žalobkyne ako dlžníka prijať tento úver. Za týmto účelom musel žalovaný predmetné peňažné prostriedky vo výške 84.000,- eur alokovať v prospech žalobkyne, pričom ich nemohol použiť na iný účel, teda žalovanému vznikli nedočerpaním úveru okrem strát aj náklady. Z tohto dôvodu je teda jednoznačné, že žalovaný má právo na zmluvne dojednaný nárok na paušálnu náhradu nákladov vo výške 1 % z nevyčerpaného zostatku úveru. Predmetná zmluvná podmienka nezakladá hrubú nerovnováhu práv a povinností zmluvných strán v neprospech žalobkyne.

22. Zmluvnú podmienku o prehlásení spotrebiteľa, že nie je osobou s osobitným vzťahom k banke (bod 7.6.) súd nesprávne právne posúdil. Banka má zákonnú povinnosť zisťovať, či klient nie je osobou s osobitným vzťahom k banke a v zmluve o úvere musí mať banka dohodnuté, že v prípade nepravdivosti daného vyhlásenia klienta je banka oprávnená použiť sankciu okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy. Ide o zákonnú požiadavku vyplývajúcu z ust. § 35 zákona o bankách. Preto táto zmluvná podmienka nemôže byť neprijateľnou.

23. Zmluvná podmienka uvedená v čl. VIII. „Povinnosť dlžníka uhradiť žalobcovi všetky náklady spojené súvisiace s vymáhaním jeho pohľadávky voči dlžníkovi“ nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko žalovaný má nárok na náklady spojené s vymáhaním pohľadávky ako sú súdne, správne poplatky, na trovy právneho zastúpenia, ako aj náklady na realizáciu záložného práva. Dané ustanovenie neuvádza výšku týchto nákladov, a preto je prirodzené, že uvedené náklady musí žalovaný v prípadnom súdnom spore riadne preukázať. Z tohto dôvodu nie je daná zmluvná podmienka neprijateľnou, nakoľko neobsahuje hrubú nerovnováhu v danom zmluvnom vzťahu.

24. V zmysle čl. VII. bod 7.17. Zmluvy o úvere: „Zmluvné strany súhlasia s tým, že pre spory vzniknuté medzi veriteľom a dlžníkom v súvislosti s touto zmluvou je v prípade, že veriteľ uzatvorí s dlžníkom rozhodcovskú zmluvu, príslušný Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk so sídlom v Bratislave“. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní je rozhodcovskou zmluvou dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Už zo samotného znenia predmetných článkov napádanej zmluvy je evidentné, že v danom prípade sa nejedná o žiadnu rozhodcovskú doložku. Predmetný článok hovorí len o tom, že ak by sa strany sporu rozhodli, že uzatvoria rozhodcovskú zmluvu, v tom prípade by bol príslušným na rozhodovanie Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk. K uzatvoreniu žiadnej takejto rozhodcovskej zmluvy nedošlo.

25. Pre úspešné domáhanie sa finančného zadosťučinenia je potrebné kumulatívne naplnenie troch podmienok, ktorými sú porušenie zákonnej povinnosti, porušenie je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu, príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a spôsobilosťou ujmy. Cieľom finančného zadosťučinenia je totiž dovŕšenie ochrany porušeného práva a náhrada určitej ujmy, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Žalobkyňa v žalobe nepreukázala, že žalovaný porušil niektorú z povinností, ktoré mu ukladá zákon, a že by toto porušenie privodilo alebo bolo spôsobilé privodiť žalobkyni ako spotrebiteľovi ujmu, taktiež žalobkyňa nepreukázala príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a spôsobilosťou ujmy. Aj v prípade, pokiaľ by aj bola niektorá zmluvná podmienka neprijateľná, neznamená to, že žalobkyni vznikla ujma, nakoľko neprijateľná zmluvná podmienka nezakladá neplatnosť celej zmluvy ako takej, ale len danej zmluvnej podmienky.

26. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že ak nebola v zmluve uvedená výška cieľovej sumy, tak potom sa poplatok mohol z ľubovôle veriteľa pohybovať v rozmedzí od 100,- do 999,- eur, čo je neprijateľné. Navyše veriteľ neposkytol spotrebiteľovi 96.000,- eur, ale výrazne menej. Tak prečo by mal spotrebiteľ platiť veriteľovi poplatok z neudelenej cieľovej sumy. Poplatok je nad rámec odmeny pre veriteľa, lebo podľa zákona je odmenou za úver úročenie, a nie poplatok. Poplatok za informácie podľa čl. VIII bodu 8.14 zmluvy o úvere je vyslovene úžernícke správanie veriteľa. Žalovaný sa odvoláva na spotrebiteľom podpísanú zmluvu, ktorú vytvorili právnici veriteľa v neprospech spotrebiteľa, ktorý ani nemusí rozumieť súvislostiam uvedeným cielenou právnickou terminológiou. Všetko čo je v zmluve uvedené formulovali právnici veriteľa. Veriteľ neposkytol spotrebiteľovi zazmluvnenú čiastku úveru, čo zákon považuje za porušenie zmluvnej dohody. Za absurdné považuje aj tvrdenie o tom, že poplatok z nevyčerpaného zostatku úveru je odôvodnený. Čo sa týka povinnosti banky dodržiavať ust. § 35 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, tak si veriteľ jednoducho preniesol svoje povinnosti na spotrebiteľa len preto, aby zodpovednosť znášal namiesto veriteľa spotrebiteľ. Takéto konanie veriteľa je neprijateľné. Ak si veriteľ uplatňuje vymáhaním nejaké pohľadávky, tak nech si náklady s tým spojené platí zo svojho zisku. Preto si účtuje úroky, aby mal na náklady súvisiace s požičanými peniazmi. To, že k uzavretiu rozhodcovskej doložky nedošlo neznamená, že si veriteľ nevytvoril svoj priestor pre svoje svojvoľné konanie podľa vlastnej potreby veriteľa. Vrcholom arogancie žalovaného je jeho názor na oprávnenosť primeraného finančného zadosťučinenia. Preto navrhla, aby odvolanie bolo posúdené iba ako formálny akt bez jedinej oprávnenej náležitosti patriacej ku kvalifikovanému odvolaniu v súlade s ustanoveniami CSP. Inými slovami navrhla rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdiť.

27. V následných vyjadreniach sporové strany zotrvali na svojich predchádzajúcich stanoviskách.

28. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

29. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzavretá Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX a Zmluva o medziúvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 5.5.2015, na základe ktorej boli žalobkyni reálne vyplatené finančné prostriedky vo výške 73.507,10 eur, pričom úplné dočerpanie prostriedkov úveru do sumy medziúveru vo výške 84.600,- eur v zmysle čl. IV. bod 4.3 malo nastať až po tzv. zdokladovaní účelového použitia celej cieľovej sumy. Zo zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a Prima banka Slovensko a.s. zo dňa 7.6.2013 vyplýva, že žalobkyni bol poskytnutý za účelom nadobudnutia nehnuteľnosti úver vo výške 72.688,- eur a úver poskytnutý žalovaným bol poskytnutý účelovo na splatenie tohto úveru (refinancovanie). Medzi stranami vznikol spotrebiteľský vzťah.

30. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

31. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

32. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

33. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

34. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

35. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

36. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

37. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že za neprijateľné je treba posúdiť dojednanie zmluvných strán o zaplatení poplatku za spracovanie medziúveru vo výške 1,2 % z cieľovej sumy z dôvodu, že v zmluve nebola uvedená výška cieľovej sumy, preto takého vymedzenie poplatku je neurčité a tým aj neplatné. Čo sa týka poplatku za náhradu nákladov za nedočerpanie úveru nie je zrejmé, aké náklady za to, že žalobkyňa nevyčerpala celý úver, mohli žalovanému vzniknúť. Navyše žalobkyňa ani nemala povinnosť celý úver vyčerpať, z úverovej zmluvy totiž vyplýva povinnosť veriteľa úver poskytnúť a dlžníka zaplatiť úroky, prípadne inú odplatu. Z čl. IV bod 4.2. zmluvy vyplýva, že po predložení dokladov účelového použitia úveru je dlžník oprávnený, teda nie povinný čerpať zostávajúcich 20 % úveru. Keďže žalobkyňa nemala povinnosť vyčerpať zvyšnú časť úveru, nemôže byť sankcionovaná poplatkom za nedočerpanie úveru.

38. Zmluvná podmienka, podľa ktorej má spotrebiteľ automaticky znášať „všetky“ náklady veriteľa spojené s vymáhaním jeho pohľadávky, núti spotrebiteľa vopred uznať akékoľvek takéto nároky veriteľa, prezumuje právo veriteľa na ich úhradu bez ohľadu na ich opodstatnenosť. Navyše takto formulovaná zmluvná podmienka nie je ani dostatočne určitá, pretože zakotvuje povinnosť žalobkyne platiť náklady bez toho, aby boli akokoľvek špecifikované a žalobkyňa disponovala aspoň základnou informáciou o tom, k hradeniu akých nákladov sa vopred zaväzuje, keďže nie je zrejмый druh ani výška týchto nákladov. Takáto zmluvná podmienka spôsobuje za týchto okolností hrubú nerovnováhu vo vzájomných povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, preto je neprijateľná.

39. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku týkajúcu sa riešenia eventuálnych sporov v súvislosti s predmetnou zmluvou v rozhodcovskom konaní treba konštatovať, že na strane žalovaného je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ - žalobkyňa si individuálne vyjedнала rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy. Odvolací súd sa preto stotožnil s tým, že rozhodcovská zmluva nebola medzi účastníkmi konania individuálne dojednaná. Veriteľ konajúc s odbornou starostlivosťou musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky, a má poznať aj dôsledky ich používania.

40. Naopak, zmluvnú podmienku o prehlásení spotrebiteľa, že nie je osobou s osobitným vzťahom k banke prvoinštančný súd nesprávne právne posúdil, pretože banka má zákonnú povinnosť zisťovať, či klient nie je osobou s osobitným vzťahom k banke a v zmluve musí byť dohodnuté, že v prípade nepravdivosti daného vyhlásenia klienta je banka oprávnená použiť sankciu okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy. Ide o zákonnú požiadavku vyplývajúcu z ust. § 35 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktorú je banka povinná pri koncipovaní zmluvy do tejto premietnuť, preto táto zmluvná podmienka nemôže byť neprijateľnou a v tomto smere treba súhlasiť s odvolacou argumentáciou žalovaného.

41. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

42. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

43. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

44. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi.

45. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

46. Žalobkyňa si bez akýchkoľvek pochybností úspešne uplatnila právo na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok voči žalovanému.

47. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa

od získavania plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok a jednak ho treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa nedopustí v takej intenzite.

48. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 250,- eur tak, ako to určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní úverovej zmluvy závadne konal. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

49. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok vo výrokoch II., IV., V., a VI. o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a vo výroku VIII. o primeranom finančnom zadosťučinení postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a vo výroku III. o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v čl. VII bod 7.6. Zmluvy o úvere č. 0031096308 z 5.5.2015 postupom podľa § 388 CSP rozsudok zmenil tak, že v tejto časti žalobu zamietol.

50. O trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP a § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Možno konštatovať, že čiastočne v konaní bola úspešná tak žalobkyňa, ako aj žalovaný, a preto pri rozhodovaní o trovách konania odvolací súd aplikoval ustanovenie § 255 ods. 2 CSP. Vo veci bolo uplatňovaných viacero nárokov, pričom nemožno jednoznačne určiť, ktorá zo sporových strán mala vo veci pomerne väčší úspech, preto je dôvodné o trovách konania rozhodnúť tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

51. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).